
[2012-2-RE](#)

CAUSA 2012-2-RE

Aute del Tribunal Constitucional del 7-5-2012 relatiu al recurs d'empara 2012-2-RE

Número de registre 58-2012. Recurs d'empara

Aute del 7 de maig del 2012

BOPA núm. 23, del 16 de maig del 2012

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 3 de febrer del 2012, per la representació processal del Sr. Alfons Cuenca Bajo, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 15 de juliol del 2003, dictada pel Tribunal de Corts, contra les sentències del 3 de maig del 2004 i de l'1 de desembre del 2011 i contra l'aute del 13 de gener del 2012, totes tres resolucions dictades per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs d'empara, que l'estimi íntegrament, que declari la vulneració del dret fonamental al·legat i que es restitueixi el recurrent en la integritat dels seus drets fonamentals de la forma que en dret procedeixi;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 8 de març del 2012;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Carles Viver Pi-Sunyer;

Antecedents

Primer

El 15 de juliol del 2003, el Sr. Alfons Cuenca Bajo va ser condemnat pel Tribunal de Corts pels delictes majors continuats de cessió, introducció i consum de droga tòxica cocaïna, pels delictes menors de consum en grup i en lloc públic de producte estupefaent haixix i per la contravenció penal

de tinença de producte estupefaent haixix, amb la concurrència de la circumstància agreujant de reincidència a la pena de 3 anys de presó ferma i al pagament d'una multa de 3.000,00 euros.

El 3 de maig del 2004, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va confirmar la sentència de primera instància.

Segon

El 28 de juny del 2011, el Sr. Alfons Cuenca Bajo es va lliurar voluntàriament al Servei de Policia, moment a partir del qual va ingressar al Centre Penitenciari i va començar a executar-se la condemna.

Tercer

La representació processal del Sr. Alfons Cuenca Bajo va interposar un judici de revisió en què al·legava que pel fet de l'aplicació del nou Codi de procediment penal, les penes actuals són molt inferiors a aquelles que determinava l'antic Codi del 2003, motiu pel qual sol·licitava que es dictés una sentència que estimés la revisió esmentada i condemnés el demandant a la pena de 2 anys de presó dels quals 3 mesos ferms i la resta condicional. Així mateix, sol·licitava que se li aplicés la disposició de gràcia dels coprínceps del 8 de setembre del 2010, consistent en un indult de 8 mesos.

Quart

L'1 de desembre del 2011, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant sentència, va considerar que pel que feia a la conducta imputable al demandant, les penes previstes pel Codi actual són al menys iguals quant al màxim, tenint també en compte que, a més a més, s'hauria d'aplicar el principi de cúmul de penes i endemés una pena mínima per cada infracció.

Pel que fa a l'indult, va considerar que aquesta mesura de gràcia exclouïa del seu benefici els delictes majors contra la salut pública referent al tràfic de drogues tòxiques.

Per aquests motius, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va desestimar el recurs de revisió interposat per la representació processal del Sr. Alfons Cuenca Bajo.

Cinquè

La representació processal del Sr. Alfons Cuenca Bajo va presentar, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta sentència per estimar que s'havien vulnerat els seus drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei. Més concretament, al·legava que la desestimació del judici de revisió no estava justificada pel que feia a la revisió de la pena i a l'aplicació de l'indult.

Sisè

El 13 de gener del 2012, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què desestimava l'incident de nul·litat d'actuacions presentat.

Setè

El 3 de febrer del 2012, la representació processal del Sr. Alfons Cuenca Bajo, va interposar un

recurs d'empara contra la sentència del 15 de juliol del 2003, dictada pel Tribunal de Corts, contra les sentències del 3 de maig del 2004 i de l'1 de desembre del 2011 i contra l'aute del 13 de gener del 2012, totes tres resolucions dictades per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

En primer lloc, aquesta part manifesta que la sentència de primera instància va cometre un error material patent en condemnar el recurrent per un delictes continuat d'introducció de droga, ja que va quedar clar en els fets provats que això només havia succeït una vegada. Així mateix, sobre aquest mateix punt que ja va ser al·legat en segona instància, el Tribunal Superior de Justícia no va donar cap resposta.

En segon lloc, pel que fa a la denegació de l'aplicació de l'indult demanada per aquesta part en el judici de revisió, considera que està mancada d'una motivació suficient. Efectivament, el Tribunal Superior de Justícia vincula tots els il·lícits penals comesos pel recurrent al delictes major de tràfic de drogues tòxiques i denega l'indult exclusivament per aquest motiu. Segons el parer d'aquesta part, tots els il·lícits penals de consum no poden considerar-se tràfic en mèrits d'una suposada vis atractiva dels delictes més greus que si ho són i que si poden ser exclosos de la mesura de gràcia. Així mateix, considera que s'està negant al recurrent el dret de gràcia en la part que sí li pertoca, situació clarament contrària a la Constitució, ja que aquesta negació és arbitrària en el sentit de lògicament irraonable.

Aquesta negació també vulnera el principi d'igualtat, ja que el recurrent no pot beneficiar-se d'una mesura d'ordre general pel fet d'haver comés altres delictes.

Tot i no estar expressament previst en el Codi penal aplicat, la pena imposada al recurrent ho va ser com a pena global pels quatre tipus penals dels quals estava acusat i després condemnat. D'això se'n deriva que no es poden conèixer les penes per cada tipus als efectes de l'aplicació de l'indult. Tanmateix, fent una comparativa amb els altres condemnats en la mateixa causa pels delictes tipificats als articles 169 i 297, es pot concloure que la pena aproximada seria de 8 mesos de presó, temps que coincideix amb la mesura de gràcia dels coprínceps.

Seguint la interpretació efectuada pel Tribunal Superior de Justícia, aquesta part reitera que s'està negant al recurrent el dret de gràcia que sí li pertoca. Per tant, procedeix l'aplicació de l'indult pels il·lícits dels articles 169, 297 i 350.3, ja que com el Tribunal Superior de Justícia mateix declara, l'indult no és una facultat apreciada pels tribunals competents, sinó que té un caràcter automàtic i obligatori que explica que sigui pronunciat d'ofici o descartat quan les condicions legals no estan reunides.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs d'empara, que l'estimi íntegrament, que declari la vulneració del dret fonamental al·legat i que es restitueixi el recurrent en la integritat dels seus drets fonamentals de la forma que en dret procedeixi.

Vuitè

El 8 de març del 2012, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual demana, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional.

El Ministeri Fiscal recorda que amb l'entrada en vigor l'any 2005 del nou Codi penal es va introduir la possibilitat del judici de revisió per les persones condemnades per sentència ferma a una pena

privativa o restrictiva de llibertat. El Tribunal Superior de Justícia va resoldre de manera congruent i argumentada el recurs de revisió interposat pel recurrent; va considerar que l'aplicació de la tipificació i punibilitat del Codi penal actual seria més gravosa pel recurrent que aquella que li va ser imposada a la data de la producció dels fets, tot i que les penes previstes són iguals pel que fa als màxims, s'hauria d'aplicar el principi del cúmul de les penes i endemés una pena mínima per cada infracció.

Pel que fa a la no aplicació de l'indult, raonada en l'afectació a la salut pública, el Ministeri Fiscal manifesta que el Tribunal Superior de Justícia la va contestar expressament, amb una motivació succincta però suficient per tal que el recurrent conegués els motius de la desestimació.

En definitiva, estima que de les diligències practicades al llarg del procediment no hi ha cap mancança que impliqui la vulneració del dret a la jurisdicció, ja que la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia s'ha pronunciat de manera coherent, argumentada, lògica i raonable en relació amb les pretensions formulades, sense que les seves fonamentacions en aplicació del dret es puguin considerar arbitràries, extravagants o il·lògiques segons l'opinió comuna dels juristes.

Fonament jurídic únic

Com s'ha exposat en els antecedents, el recurrent en empara al·lega, d'una banda, que les sentències del 15 de juliol del 2003 del Tribunal de Corts i del 3 de maig del 2004 de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia han vulnerat els seus drets de l'article 10 de la Constitució, concretament a obtenir una resolució judicial que no incorri en errors materials patents i que estigui motivada; d'altra banda, també denuncia la manca de motivació de la sentència de l'1 de desembre del 2011 i de l'aute del 13 de gener del 2012 del Tribunal Superior de Justícia que, respectivament, desestimen la pretensió d'aplicació de l'indult dels coprínceps del 8 de setembre del 2010 i l'acció de nul·litat d'actuacions contra la desestimació referida.

Pel que fa a la primera de les al·legacions, és clar que la interposició del recurs de revisió contra les resolucions dels anys 2003 i 2004 no permet reobrir el termini per interposar un recurs d'empara al·legant presumptes vulneracions de drets fonamentals respecte de les quals es va deixar escoltar els terminis legalment previstos sense esgotar les vies judicials prèvies i sense interposar el recurs d'empara corresponent. Allò que pot ser objecte de recurs d'empara són les hipotètiques lesions dels drets que s'hagin pogut produir en el judici de revisió. Però no en els processos que van culminar en les resolucions que es pretenen revisar. Cal doncs declarar la inadmissió d'aquests motius del recurs d'empara per extemporanis (article 88 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Pel que fa a l'al·legació de la manca de motivació del refús de l'indult també s'ha d'inadmetre d'entrada per manca manifesta de contingut constitucional (article 37.2 de la Llei qualificada esmentada), ja que és del tot evident que aquesta motivació existeix i el recurrent la pot conèixer amb tota facilitat, encara que s'expressi de forma sintètica i que el recurrent pugui no compartir-la.

En efecte, en l'aute que resol l'incident de nul·litat queda clar que el motiu pel qual es justifica la denegació de l'indult és perquè es considera que el concepte de "tràfic de drogues tòxiques", que empra el decret de gràcia com a causa de la seva no aplicació, és sinònim "de comerç clandestí" d'aquestes substàncies i aquest comerç és aquell que està contemplat en els delictes majors contra la salut pública referents al tràfic de drogues tòxiques "que caracteritza els fets d'autes, i la qualificació jurídica d'aquests". El recurrent afirma que no té sentit aplicar el concepte de "tràfic" en el cas de l'article 163 de l'antic Codi penal, ja que es tracta de petites quantitats, considera que el

cúmulo de penes no pot perjudicar el reu i que l'ordenament distingeix tràfic de consum: tots aquests arguments poden servir, en hipòtesi, per discutir el criteri adoptat pel Tribunal Superior de Justícia però no converteixen les resolucions en immotivades, ni el motiu adduït en arbitrari.

La referència a la vulneració del principi d'igualtat tampoc es pot acollir, ja que aquest principi no és susceptible de ser objecte d'empara.

El que acabem d'exposar porta a declarar la inadmissió del recurs d'empara per extemporani i per manca manifesta de contingut constitucional.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2012-2-RE interposat per la representació processal del Sr. Alfons Cuenca Bajo contra la sentència del 15 de juliol del 2003, dictada pel Tribunal de Corts, contra les sentències del 3 de maig del 2004 i de l'1 de desembre del 2011 i contra l'aute del 13 de gener del 2012, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 7 de maig del 2012.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

President

Vicepresident

Carles Viver Pi-Sunyer Laurence Burgogue-Larsen

Magistrat

Magistrada

